



# P.Z. br. 657

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-01/94

URBROJ: 65-19-07

Zagreb, 12. studenoga 2019.



Hs\*\*NP\*022-03/19-01,94\*65-19-07\*\*Hs

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA  
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA  
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustanovama*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 7. studenoga 2019. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Ivana Malenicu, ministra uprave, Darka Nekića, državnog tajnika u Ministarstvu uprave i doc. dr. sc. Mladena Nakića, pomoćnika ministra uprave.

  
PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković



**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE**

**Klasa: 022-03/19-01/54**  
**Urbroj: 50301-25/06-19-9**

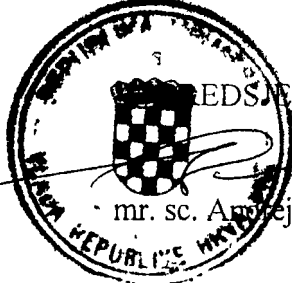
**Zagreb, 7. studenoga 2019.**

**PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA**

**Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustanovama**

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustanovama.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Ivana Malenicu, ministra uprave, Darka Nekića, državnog tajnika u Ministarstvu uprave i doc. dr. sc. Mladena Nakića, pomoćnika ministra uprave.

 **PREDSJEDNIK**  
*mr. sc. Ante Plenković*

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE**

---

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA  
ZAKONA O USTANOVAMA**

---

**Zagreb, studeni 2019.**

# KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O USTANOVAMA

## Članak 1.

U Zakonu o ustanovama (Narodne novine, br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08) članak 1. mijenja se i glasi:

„Ustanova je pravna osoba čije je osnivanje i ustrojstvo uređeno ovim Zakonom.

Ustanova se osniva za trajno obavljanje djelatnosti od javnog interesa sukladno posebnom zakonu.“.

## Članak 2.

Članak 2. mijenja se i glasi:

„Ustanova stječe svojstvo pravne osobe upisom u sudski registar.

Ustanova gubi svojstvo pravne osobe brisanjem iz sudskog registra.“.

## Članak 3.

U članku 4. iza riječi: „sudovima“ briše se zarez, a riječi: „drugim državnim organima i tijelima s javnim ovlastima“ zamjenjuju se riječima: „i ovlaštenim javnopravnim tijelima“.

## Članak 4.

Članak 6. mijenja se i glasi:

„Ustanova se osniva kao javna ustanova ako je djelatnost ili dio djelatnosti koju obavlja zakonom određena kao javna služba.

Javna ustanova može se osnovati i za:

1. obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti koje nisu određene kao javna služba, ako se one obavljaju na način i pod uvjetima koji su propisani za javnu službu.
2. obavljanje povjerenih poslova državne uprave sukladno zakonu kojim se uređuje sustav državne uprave i posebnom zakonu.“.

## Članak 5.

Članak 7. mijenja se i glasi:

Javnu ustanovu može osnovati:

1. Republika Hrvatska

2. jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru svoga samoupravnog djelokruga

3. druga pravna ili fizička osoba, ako je to posebnim zakonom izrijekom dopušteno.

Javnu ustanovu može osnovati više osnivača iz stavka 1. ovoga članka ako to nije u suprotnosti sa zakonom.

Javnu ustanovu iz članka 6. stavka 2. točke 2. ovoga Zakona osniva Republika Hrvatska.“.

### **Članak 6.**

Članak 8. mijenja se i glasi:

„Osnivač javne ustanove iz članka 7. stavka 1. točke 2. i 3. ovoga Zakona dužan je zatražiti prethodnu ocjenu sukladnosti akta o osnivanju sa zakonom od tijela državne uprave u čijem je djelokrugu djelatnost javne ustanove u osnivanju.

Ako tijelo državne uprave iz stavka 1. ovoga članka ne donese rješenje o sukladnosti akta o osnivanju javne ustanove sa zakonom u roku od 30 dana od dana predaje urednog zahtjeva, smatrat će se da je akt o osnivanju sukladan zakonu.

Protiv rješenja kojim se utvrđuje da akt o osnivanju nije sukladan zakonu može se pokrenuti upravni spor.“.

### **Članak 7.**

U članku 9. stavak 5. mijenja se i glasi:

„Prijavu za upis podružnice u sudski registar podnosi ustanova.“.

### **Članak 8.**

Članak 10. mijenja se i glasi:

„Javnoj ustanovi iz članka 7. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona mogu se zakonom povjeriti poslovi državne uprave u jednom ili više upravnih područja sukladno zakonu kojim se uređuje sustav državne uprave, čime javna ustanova stječe svojstvo pravne osobe s javnim ovlastima u smislu toga zakona.

Javnu ustanovu iz članka 7. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona može se aktom o osnivanju ovlastiti za obavljanje određenih poslova iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sukladno zakonu kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava.“.

### **Članak 9.**

Članak 11. mijenja se i glasi:

„Na radnopravni status zaposlenih u ustanovama primjenjuju se opći propisi o radu ako zakonom nije drukčije određeno.“.

### **Članak 10.**

Članak 12. mijenja se i glasi:

„Akt o osnivanju ustanove donosi osnivač.

Republika Hrvatska ustanovu osniva zakonom ili uredbom te rješenjem ministarstva ako je to zakonom izrijekom propisano.

Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ustanovu osniva odlukom.

Druge pravne i fizičke osobe ustanovu osnivaju odlukom o osnivanju.

Ako ustanovu osniva više osnivača iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona, akt o osnivanju ustanove donosi se u obliku ugovora o osnivanju ustanove kojim se uređuju međusobna prava i obveze osnivača.

Ako je jedan od osnivača ustanove iz stavka 5. ovoga članka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ugovor o osnivanju ustanove sklapa se nakon donošenja odluke iz stavka 3. ovog članka.

Ugovorom o osnivanju ustanove ne može se isključiti ili ograničiti odgovornost jednog od osnivača za obveze ustanove.“.

### **Članak 11.**

U članku 13. stavku 1. točki 4. riječ: „organima“ zamjenjuje se riječju: „tijelima“.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Ako se ustanova osniva radi obavljanja poslova državne uprave akt o osnivanju obvezno sadrži naznaku djelatnosti koje se obavljaju kao javna ovlast.“.

### **Članak 12.**

U članku 15. stavcima 1. i 2. iza riječi: „registar“ riječ: „ustanova“ briše se.

### **Članak 13.**

Članak 18. mijenja se i glasi:

„Riječi "Hrvatska", "Republika", "država" i njihove izvedenice, te druga državna znamenja, uključivši njihovo oponašanje, može se unijeti u naziv ustanove samo zakonom, uredbom, ili na temelju rješenja ministarstva nadležnog za poslove opće uprave ako se time ne vrijeđa ugled i dostojanstvo Republike Hrvatske.

Naziv jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njene izvedenice, te njezin grb i zastava, uključivši njihovo oponašanje, može se unijeti u naziv ustanove samo zakonom ili uz prethodno odobrenje nadležnog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, sukladno zakonu kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava.

Naziv druge države ili međunarodne (međudržavne) organizacije, njen grb, zastava te drugo službeno znakovlje može se unijeti u naziv ustanove samo na temelju rješenja ministarstva nadležnog za poslove opće uprave i uz prethodni pristanak druge države ili međunarodne (međudržavne) organizacije.

Naziv etničke i nacionalne zajednice ili manjine, njen grb, zastava ili znak, može se unijeti u naziv ustanove samo na temelju rješenja tijela državne uprave u čiji djelokrug ulazi djelatnost ustanove.

Protiv rješenja iz stavaka 1., 3. i 4. ovoga članka može se pokrenuti upravni spor.“.

#### **Članak 14.**

Članak 19. mijenja se i glasi:

„U naziv ustanove može se unijeti ime ili dio imena neke fizičke osobe samo na način kojim se ne vrijeđa čast i ugled te osobe i uz njen pisani pristanak, a ako je ta osoba umrla, uz pisani pristanak njenih nasljednika.

U naziv ustanove može se unijeti ime ili dio imena neke povijesne osobe samo na način kojim se ne vrijeđa dostojanstvo te osobe i uz pisani pristanak nasljednika ako ih ima.“.

#### **Članak 15.**

U članku 20. iza riječi: „registar“ riječ: „ustanova“ briše se.

#### **Članak 16.**

U članku 21. stavku 2. riječ: „karakteristični“ zamjenjuje se riječju: „prepoznatljivi“.

U stavku 3. iza riječi: „registar“ riječ: „ustanova“ briše se.

#### **Članak 17.**

U članku 22. stavku 6. i članku 23. iza riječi: „registar“ riječ: „ustanova“ briše se.

#### **Članak 18.**

U članku 26. stavku 2. riječi: „poslovnog organa“ zamjenjuju se riječima: „tijela koje vodi poslovanje ustanove“.

#### **Članak 19.**

U članku 27. stavku 2. iza riječi: „registar“ riječ: „ustanova“ briše se.

### **Članak 20.**

U članku 29. stavku 2. riječi: „Ustanova može promijeniti djelatnost.“ brišu se.

### **Članak 21.**

Članak 30. mijenja se i glasi:

„Djelatnost ustanove upisuje se u sudski registar.

Pored upisane djelatnosti ustanova može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju upisane djelatnosti, ako se one u manjem opsegu ili uobičajeno obavljaju uz upisanu djelatnost.“.

### **Članak 22.**

Članak 31. mijenja se i glasi:

„Ustanova može početi obavljati određenu djelatnost tek nakon što je upisana u sudski registar i nakon što ispuni sve propisane uvjete za obavljanje odnosne djelatnosti.“.

### **Članak 23.**

U članku 33. stavku 1. iza riječi: „registar“ riječ: „ustanova“ briše se.

### **Članak 24.**

U nazivu glave V. riječ: „ORGANI“ zamjenjuje se riječju: „TIJELA“.

### **Članak 25.**

U članku 35. stavku 1. riječi: „drugi kolegijalni organ“ zamjenjuju se riječima: „drugo kolegijalno tijelo“.

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Ako zakonom nije drukčije određeno, predstavnike osnivača u upravno vijeće imenuje:

1. Vlada Republike Hrvatske, za ustanove kojima je osnivač Republike Hrvatska
2. izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, za ustanove kojima je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
3. tijelo pravne osobe određeno aktom o osnivanju ustanove, za ustanove kojima je osnivač druga pravna osoba
4. fizička osoba ili druga osoba određena aktom o osnivanju, za ustanove kojima je osnivač fizička osoba.“.



### **Članak 26.**

U članku 36. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Pored poslova iz stavka 1. ovoga članka te pod uvjetima i na način propisan zakonom kojim se uređuje sustav državne uprave, upravno vijeće ili drugo kolegijalno tijelo javne ustanove iz članka 6. stavka 2. točke 2. ovoga Zakona može biti ovlašteno i za donošenje provedbenih propisa.“.

### **Članak 27.**

U članku 37. stavku 2. iza riječi: „sudovima“ briše se zarez, a riječi: „upravnim i drugim državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima“ zamjenjuju se riječima: „i ovlaštenim javnopravnim tijelima“.

U stavku 3. riječ: „organa“ zamjenjuje se riječju: „tijela“.

U stavku 5. riječi: „drugi kolegijalni organ utvrđen“ zamjenjuju se riječima: „drugo kolegijalno tijelo utvrđeno“.

### **Članak 28.**

U članku 38. stavku 2. riječi: „nadležno ministarstvo“ zamjenjuju se riječima: „čelnik nadležnog tijela državne uprave“.

### **Članak 29.**

Članak 40. mijenja se i glasi:

„Ako zakonom nije drukčije određeno, ravnatelj ustanove imenuje se:

1. na temelju javnog natječaja, ako je osnivač ustanove Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravna osoba kojoj je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

2. sukladno aktu o osnivanju, ako je osnivač ustanove druga pravna ili fizička osoba, odnosno, ako su druge pravne i/ili fizičke osobe jedini osnivači ustanove.“.

### **Članak 30.**

U članku 41. stavku 1. riječi: „u javnim glasilima“ zamjenjuju se riječima: „na mrežnim stranicama ustanove“, a iza riječi: „Republika Hrvatska“ dodaju se riječi: „ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave“.

### **Članak 31.**

U članku 42. stavku 2. riječ: „izboru“ zamjenjuje se riječju: „imenovanju“.

U stavku 3. riječi: „pred upravnim sudom Republike Hrvatske“ brišu se.

### **Članak 32.**

U članku 44. stavku 2. točki 1. riječi: „radnom odnosu“ zamjenjuju se riječju: „radu“.

U točki 2. riječi: „propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu“ zamjenjuju se riječima: „općim propisima o radu dovode do prestanka radnog odnosa.“

U točki 3. riječ: „po“ zamjenjuje se riječju: „sukladno“, a riječ: „organa“ zamjenjuje se riječju: „tijela“.

Stavak 3. briše se.

U dosadašnjem stavku 4. koji postaje stavak 3., iza riječi: „natječaj za“ dodaje se riječ: „imenovanje“.

### **Članak 33.**

Članak 45. mijenja se i glasi:

„Razriješena osoba može odluku o razrješenju pobijati tužbom pred nadležnim sudom u roku od trideset dana od dana zaprimanja odluke o razrješenju ako smatra da nisu postojali razlozi za razrješenje iz članka 44. stavka 2. ovoga Zakona ili da je u postupku donošenja odluke o razrješenju došlo do povrede koja je značajno utjecala na ishod postupka.“

### **Članak 34.**

Članak 48. mijenja se i glasi:

„Ako statutom, sukladno zakonu i aktu o osnivanju nije drugačije određeno, na imenovanje i razrješenje stručnog voditelja primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o imenovanju i razrješenju ravnatelja.“

### **Članak 35.**

U članku 49. stavku 1. riječi: „drugi kolegijalni stručni organ“ zamjenjuju se riječima: „drugo kolegijalno stručno tijelo“.

### **Članak 36.**

Naslov iznad članka 51. i članak 51. mijenjaju se i glase:

„6. Ostala tijela ustanove

#### **Članak 51.**

Ustanova može imati i druga nadzorna, stručna i savjetodavna tijela.

Sastav, način osnivanja, djelokrug i nadležnost tijela iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se statutom ustanove sukladno zakonu i aktu o osnivanju ustanove.“

**Članak 37.**

Naslov iznad članka 52. mijenja se i glasi: „7. Tijela podružnice“.

U članku 52. stavku 1. riječ: „predstojnik“ zamjenjuje se riječju: „voditelj“.

U stavku 2. riječi: „drugi organ“ zamjenjuju se riječima: „drugo tijelo“.

**Članak 38.**

U članku 53. stavku 1. riječi: „pobliže utvrđuje“ zamjenjuju se riječju: „uređuje“, a riječi: „pojedinih organa“ zamjenjuju se riječima: „tijela ustanove“.

**Članak 39.**

U članku 54. stavku 1. iza riječi: „uz“ dodaje se riječ: „prethodnu“.

**Članak 40.**

U članku 55. stavku 1. riječi: „može stupiti na snagu najranije danom objavljivanja“ zamjenjuju se riječima: „stupa na snagu najranije dan nakon dana objave“.

**Članak 41.**

Članak 56. mijenja se i glasi:

„Javna ustanova dužna je akt o osnivanju, statut, te druge opće akte koji uređuju obavljanje njezine djelatnosti ili dijela djelatnosti koja se smatra javnom službom objaviti na svojim mrežnim stranicama na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku.“

**Članak 42.**

Članak 57. mijenja se i glasi:

„Sredstva za rad koja su pribavljena od osnivača, stečena pružanjem usluga i prodajom proizvoda ili su pribavljena iz drugih izvora čine imovinu ustanove.

Ako u obavljanju svoje djelatnosti ustanova ostvari dobit, ostvarena se dobit upotrebljava za obavljanje i razvoj djelatnosti ustanove u skladu s aktom o osnivanju i statutom.

Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, ostvarena dobit ustanove čiji je osnivač druga pravna ili fizička osoba, odnosno čiji su jedini osnivači druge pravne i/ili fizičke osobe može se upotrijebiti i na druge načine, uz odgovarajuću primjenu propisa o trgovačkim društvima, temeljem odluke osnivača u skladu s aktom o osnivanju i statutom.

Javna ustanova iz članka 6. stavka 2. točke 2. ovoga Zakona ostvarenu dobit upotrebljava sukladno posebnom zakonu.

Ako to nije u suprotnosti sa zakonom, osnivač može dobit ustanove upotrijebiti za razvoj i obavljanje djelatnosti druge ustanove kojoj je osnivač.“

**Članak 43.**

U članku 58. riječ: „organa“ zamjenjuje se riječju: „tijela“.

**Članak 44.**

U članku 61. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Ustanova je dužna na svojim mrežnim stranicama objaviti podatke o uvjetima i načinu pružanja usluga i obavljanju poslova iz svoje djelatnosti.“.

**Članak 45.**

U članku 62. stavku 1. riječ: „informiranja“ zamjenjuje se riječju: „priopćavanja“.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„Ustanova će uskratiti davanje informacija, odnosno uvid u dokumentaciju samo u skladu s propisima o zaštiti tajnosti podataka i zaštiti osobnih podataka.“.

**Članak 46.**

Članak 64. mijenja se i glasi:

„Ako zakonom kojim se uređuje obavljanje određene djelatnosti nije drukčije propisano, nadzor nad zakonitošću rada i općih akata ustanove obavlja tijelo državne uprave u čijem je djelokrugu djelatnost ustanove.

Obavljanje povjerenih poslova državne uprave podliježe upravnom nadzoru sukladno zakonu kojim se uređuje sustav državne uprave.“.

**Članak 47.**

U članku 65. stavak 2. mijenja se i glasi:

„Ako utvrdi nezakonnosti u sadržaju ili postupku donošenja statuta ili općih akata iz stavka 1. ovoga članka, tijelo koje provodi nadzor ovlašteno je sporni akt obustaviti od izvršenja te uputiti zahtjev za ocjenu njegove zakonitosti Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske.“.

Stavak 3. briše se.

**Članak 48.**

Članak 66. mijenja se i glasi:

„Ako ustanova, čiji je osnivač druga pravna ili fizička osoba, odnosno čiji su jedini osnivači druge pravne i/ili fizičke osobe, protuzakonitim obavljanjem svoje djelatnosti ili drugim postupanjem ugrožava pravni poredak Republike Hrvatske, imovinu veće vrijednosti ili živote, sigurnost ili zdravlje stanovništva, tijelo iz članka 64. ovoga Zakona obavijestit će o tome osnivača ustanove i istodobno podnijeti tužbu radi ukidanja ustanove.

Nadležni trgovački sud u slučaju iz stavka 1. ovoga članka postupa sukladno propisima o ukidanju trgovačkog društva.“.

#### **Članak 49.**

U članku 67. riječi: „državno tijelo uprave“ zamjenjuju se riječima: „tijelo državne uprave“.

#### **Članak 50.**

U članku 70. stavku 2. iza riječi: „registar“ riječ: „ustanova“ briše se.

#### **Članak 51.**

Naziv glave XIII. mijenja se i glasi:

„XIII. UPIS U SUDSKI REGISTAR“.

#### **Članak 52.**

Članak 75. mijenja se i glasi:

„Ustanove, podružnice ustanova i zajednice ustanova upisuju se u sudski registar.“.

#### **Članak 53.**

Članak 76. mijenja se i glasi:

„Zakonom se može propisati obveza upisa ustanove i u registar, očevidnik ili drugu službenu evidenciju pri tijelu državne uprave u čijem je djelokrugu djelatnost ustanove.

Upis iz stavka 1. ovoga članka može se provesti tek po upisu ustanove u sudski registar.

U slučaju nesuglasja među upisanim podacima, mjerodavnim se smatraju podaci upisani u sudski registar.

Sadržaj registra, očevidnika ili druge službene evidencije iz stavka 1. ovoga članka te postupak upisa uređuje se zakonom ili drugim propisom utemeljenim na zakonu.“.

#### **Članak 54.**

U nazivu glave XIV. riječ: „KAZNENE“ zamjenjuje se riječju: „PREKRŠAJNE“.

#### **Članak 55.**

Članak 77. mijenja se i glasi:

„Ako zakonom kojim se uređuje obavljanje djelatnosti iz članka 1. stavka 2. ovoga Zakona nije drugačije propisano, novčanom kaznom od 2000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj ustanova ako:

1. ako ne prijavi upis podružnice u sudski registar (članak 9. stavak 5.)

2. ako u obavljanju djelatnosti i poslovanju ne upotrebljava naziv i skraćeni naziv u obliku i sadržaju u kojem je upisan u sudski registar (članak 23.)
3. ako obavlja djelatnost koja nije upisana u sudski registar a ne služi obavljanju upisane djelatnosti (članak 30. stavak 2.)
4. ako obavlja određenu djelatnost prije nego što je upisana u sudski registar (članak 31.)
5. ako pri provedbi natječaja za imenovanje ravnatelja postupi protivno odredbama članka 41. ovoga Zakona
6. ako akt o osnivanju, statut, te druge opće akte koji uređuju obavljanje njezine djelatnosti ili dijela djelatnosti koja se smatra javnom službom ne objavi na način propisan odredbom članka 56. ovoga Zakona
7. ako dobit ne upotrijebi na način propisan odredbom članka 57. stavka 2. ovoga Zakona
8. ako statut ili opći akt kojim se uređuju uvjeti i način obavljanja javne službe ne dostavi nadležnom tijelu sukladno odredbi članka 65. stavka 1. ovoga Zakona

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 1000,00 do 5000,00 kuna i odgovorna osoba ustanove.“.

#### **Članak 56.**

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2020. godine.

## **O B R A Z L O Ž E N J E**

### **I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI**

Zakon o ustanovama (Narodne novine, br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08) temeljni je propis koji uređuje osnivanje i ustrojstvo ustanova u hrvatskom pravnom poretku. Budući da je Zakon o ustanovama stupio na snagu još 1993. godine te je do sada podvrgnut tek manjim izmjenama, on danas sadrži i niz odredbi koje su zastarjele, koje su nedovoljno usklađene, ili su suviše jer uređuju pitanja koja su u cijelosti uređena drugim zakonima. Pored navedenog, stručna javnost već dulje vrijeme ukazuje na potrebu za određenim stupnjem liberalizacije uvjeta poslovanja javnih ustanova kojima su osnivači druge pravne i fizičke osobe, koje u pravilu obavljaju određenu javnu službu sukladno posebnom zakonu, pri čemu su ostvarenu dobit dužne koristiti isključivo za obavljanje i razvoj svoje djelatnosti.

Izrada Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustanovama planirana je Planom zakonodavnih aktivnosti za 2019. godinu, dok je donošenje toga Zakona Nacionalnim programom reformi 2019. predviđeno za prosinac 2019. godine, kao jedna od ključnih aktivnosti u okviru mjere 1.4.4. Decentralizacija i racionalizacija, a s ciljem uspostave općeg okvira, odnosno jednoobraznog uređenja uvjeta koji se odnose na osnivanje, ustrojstvo i način rada, vrste poslova, pravni status zaposlenih, izvore financiranja te odgovornost i nadzor u javnim ustanovama koje pretežito ili isključivo obavljaju povjerene poslove državne uprave (koje se u dijelu stručne javnosti nazivaju i pravne osobe s javnim ovlastima „agencijskog tipa“), kao i ostalih javnih ustanova, odnosno drugih ustanova. Donošenje ovoga Zakona je, ujedno, jedna od mjera u okviru pristupanja Republike Hrvatske u Europski tečajni mehanizam (ERM II) i bankovnu uniju.

### **II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU**

Primarna intencija ovoga Zakona je to da se pitanja kao što su način osnivanja, ovlasti upravnih vijeća ili drugih kolegijalnih tijela, odgovornost za zakonito i pravilo obavljanje povjerenih poslova i način raspolaganja s ostvarenom dobiti javnih ustanova kojima je jedini osnivač Republika Hrvatske, a temeljem posebnog zakona pretežito ili isključivo obavljaju povjerene poslove državne uprave, u cijelosti uskladi s odredbama Zakona o sustavu državne uprave (Narodne novine, br. 66/19). Navedeno se osigurava upućivanjem na odredbe Zakona o sustavu državne uprave kojima su uređeni uvjeti za povjeravanje poslova državne uprave, osiguravanje sredstava za njihovo obavljanje, mjere, radnje, akti i materijalna ograničenja upravnog nadzora te uvjeti za stjecanje iznimnih normativnih ovlaštenja, čime se ne dovodi u pitanje neovisnost pojedinih javnih ustanova koje obavljaju povjerene poslove državne uprave u području regulacije i nadzora zakonom određenih tržišta javnih usluga.

Podredno, ovim Zakonom otvorit će se mogućnost da javne ustanove koje obavljaju javnu službu sukladno posebnom zakonu, a čiji je osnivač druga pravna ili fizička osoba, odnosno čiji su jedini osnivači druge pravne i/ili fizičke osobe, ostvarenu dobit upotrijebe i na druge načine, uz odgovarajuću primjenu propisa o trgovačkim društvima, temeljem odluke osnivača u skladu s aktom o osnivanju i statutom. Time se, dakako, ne isključuje mogućnost da te javne ustanove i nadalje ostvarenu dobit koriste za obavljanje i razvoj svoje djelatnosti, ako osnivač to smatra potrebnim.

Pored usklađivanja sa odredbama Zakona o sustavu državne uprave, ovim Zakonom izvršit će se i odgovarajuće usklađivanje s odredbama Zakona o sudskom registru (Narodne novine, br. 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13, 93/14, 110/15 i 40/19), Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, br. 47/09), Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 29/17), Prekršajnog zakona (Narodne novine, br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17 i 118/18), Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak i 123/17), Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine, br. 25/13 i 85/15) i Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (Narodne novine, br. 42/18), kao i druge terminološke i nomotehničke prilagodbe

### **III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOGA ZAKONA**

**Uz članak 1.** - odredbom ovoga članka vrši se nužna nomotehnička i terminološka prilagodba članka 1. Zakona te se, imajući u vidu da odredba stavka 2. toga članka ne sadrži iscrpan popis djelatnosti za čije se obavljanje ustanova može osnovati, a koje se ne obavljaju radi stjecanja dobiti, kao i to da su odnosne djelatnosti već posebnim zakonima određene kao djelatnosti od javnog interesa, utvrđuje da se ustanova osniva za trajno obavljanje djelatnosti od javnog interesa sukladno posebnom zakonu. U odnosu na dosadašnje uređenje izostavljena je i opća odredba o primjeni propisa o trgovačkim društvima na ustanovu koja djelatnost obavlja i radi stjecanja dobiti, kao nedovoljno precizna, imajući u vidu da se na odgovarajuću primjenu Zakona o trgovačkim društvima i drugih mjerodavnih propisa konkretno upućuje dalje u tekstu Zakona, u odredbama kojima se detaljnije uređuju pojedini elementi poslovanja takvih ustanova.

**Uz članak 2.** - odredbom ovoga članka vrši se terminološko usklađivanje članka 2. Zakona sa Zakonom o sudskom registru.

**Uz članak 3.** - odredbom ovoga članka se članak 4. Zakona, u dijelu u kojem se utvrđuje da ustanova može biti stranka u upravnom postupku, terminološki usklađuje sa Zakonom o općem upravnom postupku.

**Uz članak 4.** - odredbom ovoga članka mijenja se članak 6. Zakona kojim se (okvirno) određuju djelatnosti za čije se obavljanje osniva javna ustanova. U odnosu na dosadašnje uređenje, ovdje se izričito utvrđuje da se ustanova osniva kao javna ustanova ako je djelatnost ili dio djelatnosti koju obavlja zakonom određena kao javna služba, s tim da je zadržana mogućnost osnivanja javne ustanove za obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti koja nije određena kao javna služba, ako se one obavljaju na način i pod uvjetima koji su propisani za javnu službu. Dosljedno Zakonu o sustavu državne uprave, izričito se utvrđuje i to da se javna ustanova može osnovati i za obavljanje povjerenih poslova državne uprave, čime se čini jasna distinkcija između obavljanja poslova državne uprave koji uvijek predstavljaju javnu ovlast, odnosno obavljaju se u ime države i s autoritetom države, a javne ustanove koje ih obavljaju smatraju se pravnim osobama s javnim ovlastima u smislu toga Zakona, od obavljanja javne službe koje ne mora imati karakter javne ovlasti.

**Uz članak 5.** - odredbom ovoga članka vrši se odgovarajuća nomotehnička prilagodba članka 7. Zakona kojim se utvrđuju osnivači javne ustanove, a u odnosu na dosadašnje uređenje, izričito se utvrđuje da javnu ustanovu koja se osniva za obavljanje povjerenih poslova državne uprave osniva isključivo Republika Hrvatska.



**Uz članak 6.** - odredbama ovoga članka se članak 8. Zakona, kojim se uređuje postupak ishođenja prethodne ocjene sukladnosti akta o osnivanju ustanove sa zakonom, usklađuje sa Zakonom o općem upravnom postupku.

**Uz članak 7.** - odredbom ovoga članka nomotehnički se dorađuje članak 9. stavak 5. Zakona te se isti terminološki usklađuje sa Zakonom o sudskom registru.

**Uz članak 8.** - odredbom ovoga članka vrši se usklađivanje članka 10. Zakona s novim Zakonom o sustavu državne uprave i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. U tom pogledu izričito se utvrđuje da se javnoj ustanovi kojoj je osnivač Republika Hrvatska mogu zakonom povjeriti poslovi državne uprave u jednom ili više upravnih područja sukladno zakonu kojim se uređuje sustav državne uprave, čime javna ustanova stječe svojstvo pravne osobe s javnim ovlastima u smislu toga zakona te da se javnu ustanovu kojoj je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može aktom o osnivanju ovlastiti za obavljanje određenih poslove iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sukladno zakonu kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava.

**Uz članak 9.** - odredbom ovoga članka terminološki se dorađuje odredba članka 11. Zakona, imajući u vidu da osobe koje se zapošljavaju u ustanovama ne „stupaju u službu“ nego zasnivaju radni odnos s ustanovom kao poslodavcem, odnosno, da se na radnopravni status zaposlenih u ustanovama primjenjuju opći propisi o radu, ako zakonom nije drukčije određeno.

**Uz članak 10.** - odredbama ovoga članka nomotehnički se dorađuje članak 12. Zakona kojim se utvrđuju akti o osnivanju ustanove. U odnosu na dosadašnje uređenje, izričito se utvrđuje da se, ako je jedan od osnivača jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ugovor o osnivanju ustanove sklapa nakon donošenja odluke o osnivanju ustanove. Budući da odluku o osnivanju donosi predstavničko tijelo jedinice, u skladu s odredbama članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, isto nije potrebno izričito utvrđivati ovim Zakonom.

**Uz članak 11.** - odredbama ovoga članka vrši se terminološka prilagodba u članku 13. Zakona, kojim se propisuje sadržaj akta o osnivanju ustanove te se isti dopunjuje na način da akt o osnivanju, ako je primjenjivo, obvezno sadrži naznaku djelatnosti koje se obavljaju kao javna ovlast.

**Uz članak 12.** - odredbom ovoga članka vrši se terminološko usklađivanje odredbi članka 15. stavaka 1. i 2. Zakona sa Zakonom o sudskom registru.

**Uz članak 13.** - odredbama ovoga članka se članak 18. Zakona, kojim se propisuju uvjeti za unošenje riječi: „Hrvatska“ i drugih državnih znamenja, naziva jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, naziva druge države ili međunarodne (međudržavne) organizacije te naziva etničke i nacionalne zajednice ili manjine, kao i njihovih izvedenica te pripadajućih grbova, znakova i zastava u naziv ustanove, usklađuje sa Zakonom o općem upravnom postupku (utvrđuje se stvarna nadležnost odgovarajućeg ministarstva) te sa Zakonom o grbu, zastavi i himni Republike Hrvatske te zastavi i lenti predsjednika Republike Hrvatske.

**Uz članak 14.** - odredbama ovoga članka dorađuje se članak 13. Zakona kojim se propisuju uvjeti pod kojima se u naziv ustanove može unijeti ime ili dio imena neke fizičke osobe, na način da se radi jasna distinkcija između zaštite časti i ugleda svake fizičke osobe, čija povreda može biti predmet kaznenog postupka, koji se može pokrenuti i privatnom tužbom njezina bračnog druga, roditelja, djece, posvojitelja, posvojenika te braće ili sestara ako je osoba umrla, od zaštite dostojanstva neke povijesne osobe, koja može, ali i ne mora imati živih nasljednika.

**Uz članke od 15. do 19.** - odredbama ovih članaka vrši se terminološko usklađivanje i druge odgovarajuće terminološke prilagodbe u članku 20., članku 21. stavku 2. i 3., članku 22. stavku 6., članku 23., članku 26. stavku 2. i članku 27. stavku 2. Zakona.

**Uz članak 20.** - odredbom ovoga članka mijenja se članak 29. Zakona na način da se briše prva rečenica stavka 2. toga članka, imajući u vidu da iz stipulacije druge rečenice istog stavka jasno proizlazi da ustanova može promijeniti djelatnost.

**Uz članak 21.** - odredbom ovoga članka vrši se odgovarajuće usklađivanje članka 30. Zakona, kojim se uređuje registracija djelatnosti ustanove, sa Zakonom o sudskom registru.

**Uz članak 22.** - odredbom ovoga članka odgovarajuće se mijenja članak 31. Zakona, imajući u vidu da isti ne sadrži (niti može sadržavati) iscrpan popis posebnih uvjeta koje ustanova mora ispuniti prije nego što može početi obavljati djelatnost radi koje je osnovana, nego su ti uvjeti sadržaj posebnih propisa, na koje se ovdje općenito upućuje.

**Uz članak 23.** - odredbom ovoga članka vrši se terminološko usklađivanje odredbe članka 33. stavka 1. Zakona sa Zakonom o sudskom registru.

**Uz članak 24.** - odredbom ovoga članka vrši se odgovarajuća terminološka prilagodba u nazivu glave V. Zakona.

**Uz članak 25.** - odredbama ovoga članka terminološki se dorađuje članak 35. Zakona koji sadrži opće odredbe o tijelu koje upravlja ustanovom (upravno vijeće ili drugo kolegijalno tijelo, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno, primjerice, da ustanovom upravlja ravnatelj) te se isti dopunjuje odredbom kojom se izričito utvrđuje tko imenuje predstavnike osnivača u upravno vijeće ustanove, ako zakonom nije drukčije određeno.

**Uz članak 26.** - odredbom ovoga članka se članak 36. Zakona, kojim se utvrđuju poslovi i ovlasti upravnog vijeća, dosljedno novom Zakonu o sustavu državne uprave dopunjuje na način da upravno vijeće ili drugo kolegijalno tijelo javne ustanove koja se osniva za obavljanje povjerenih poslova državne uprave, pod uvjetima i na način propisan zakonom kojim se uređuje sustav državne uprave, može biti ovlašteno i za donošenje provedbenih propisa.

**Uz članak 27.** - odredbom ovoga članka se u članku 37. stavci 2., 4. i 6. Zakona terminološki usklađuju sa Zakonom o općem upravnom postupku.

**Uz članak 28.** - odredbom ovoga članka mijenja se članak 38. stavak 2. Zakona vodeći računa o tome da ravnatelje ustanova kojim je osnivač Republika Hrvatska, prema posebnim propisima ne imenuje samo Vlada Republike Hrvatske ili pojedini ministri nego i čelnici drugih tijela državne uprave, primjerice, državni tajnici središnjih državnih ureda.

**Uz članak 29.** - odredbom ovoga članka mijenja se članak 40. Zakona kojim se propisuje način imenovanja ravnatelja ustanove, na način da se, ako zakonom nije drukčije određeno, institut javnog natječaja primjenjuje ako je osnivač ustanove Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravna osoba kojoj je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, no da se aktom o osnivanju može utvrditi i drugačiji način imenovanja ravnatelja ako je osnivač ustanove druga pravna ili fizička osoba, odnosno, ako su druge pravne i/ili fizičke osobe jedini osnivači ustanove.

**Uz članak 30.** - odredbom ovoga članka mijenja se odredba članka 41. stavka 1. Zakona u dijelu u kojem se propisuje objava natječaja za imenovanje ravnatelja, vodeći računa o većem doseg (i dostupnosti) mrežnih stranica te osjetno manjim troškovima objave natječaja na mrežnim stranicama ustanove u odnosu na objavu istog putem drugih javnih glasila (primjerice, putem tiska ili radiodifuznih medija)

**Uz članak 31.** - odredbom ovoga članka se u članku 42. stavku 2. Zakona vrši usklađivanje vrste akta (odluka o imenovanju, umjesto dosadašnje odluke o izboru) koji se može pobijati tužbom zbog bitne povrede postupka ili zbog toga što izabrani kandidat ne ispunjava uvjete koji su objavljeni u natječaju. Također se vrši usklađivanje stavka 3. istog članka sa Zakonom o upravnim sporovima.

**Uz članak 32.** - odredbama ovoga članka se odredbe članka 44. Zakona, kojima se utvrđuju opći uvjeti za razrješenje ravnatelja ustanove, terminološki usklađuju s općim propisima o radu. Također se briše odredba stavka 3. toga članka prema kojoj se ravnatelju mora dati mogućnost prethodnog izjašnjavanja o razlozima za razrješenje, imajući u vidu da razriješena osoba odluku o razrješenju ima pravo pobijati pred nadležnim sudom, sukladno odredbi članka 45. ovoga Zakona.

**Uz članak 33.** - odredbom ovoga članka nomotehnički se doraduje (bez suštinskih izmjena) odredba članka 45. Zakona kojom se propisuje pravo na sudsku zaštitu protiv odluke o razrješenju ravnatelja.

**Uz članak 34.** - odredbom ovoga članka se članak 48. Zakona, kojim se uređuje način imenovanja i razrješenja stručnog voditelja ustanove, mijenja na način da se na imenovanje i razrješenje stručnog voditelja primjenjuju odredbe ovoga Zakona o imenovanju i razrješenju ravnatelja, ako statutom, sukladno zakonu i aktu o osnivanju nije drugačije određeno.

**Uz članke od 35. do 38.** - odredbama ovih članaka se vrše odgovarajuće terminološke prilagodbe u članku 49. stavku 1., naslovu iznad članka 51. i članku 51., naslovu iznad članka 52. i članku 52. te članku 53. stavku 1. Zakona vezano uz nazivlje kolegijalnih stručnih tijela i drugih nadzornih, stručnih i savjetodavnih tijela ustanove te tijela podružnice.

**Uz članak 39.** - odredbom ovoga članka se u odredbi članka 54. stavka 1. Zakona precizira da se statut ustanove donosi uz prethodnu suglasnost osnivača ustanove.

**Uz članak 40.** - odredbom ovoga članka se članak 55. stavak 1. Zakona, u dijelu kojim se propisuje stupanje na snagu statuta i drugih općih akata ustanove mijenja na način da isti stupaju na snagu najranije dan nakon dana objave.

**Uz članak 41.** - odredbom ovoga članka se, vodeći računa o postignutom tehnološkom napretku te dosljedno odgovarajućim odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama, članak 56. Zakona mijenja na način da se akt o osnivanju, statut i drugi opći akti javne ustanove koji uređuju obavljanje njezine djelatnosti ili dijela djelatnosti koja se smatra javnom službom, objavljuju na mrežnim stranicama ustanove na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku

**Uz članak 42.** - odredbama ovoga članka u cijelosti se zamjenjuje dosadašnji članak 57. Zakona kojim se utvrđuje koja sredstva čine imovinu ustanove te način na koji ustanova raspolaze s ostvarenom dobiti. U odnosu na dosadašnje uređenje, stavkom 3. ovoga članka se izričito stipulira da se iznimno, ostvarena dobit javne ustanove čiji su jedini osnivači druge pravne ili fizičke osobe, može upotrijebiti i na druge načine, uz odgovarajuću primjenu propisa o trgovačkim društvima, temeljem odluke osnivača u skladu s aktom o osnivanju i statutom, iz čega jasno proizlazi i to da se iznimka ne može primijeniti na ustanove kojima su osnivači javnopravna tijela. Također se utvrđuje da javna ustanova koja se osniva za obavljanje povjerenih poslova državne uprave sukladno zakonu kojim se uređuje sustav državne uprave i posebnom zakonu, ostvarenu dobit upotrebljava sukladno posebnom zakonu. Odredbe ovoga članka kojima se utvrđuje raspolaganje s ostvarenom dobiti ostalih ustanova, kao i mogućnost da se dobit ustanove upotrijebi za razvoj i obavljanje djelatnosti druge ustanove istog osnivača, u materijalnom su smislu neizmijenjene u odnosu na dosadašnje uređenje.

**Uz članak 43.** - odredbom ovoga članka vrši se odgovarajuća terminološka prilagodba u članku 58. Zakona.

**Uz članak 44.** - odredbom ovoga članka se članak 61. stavak 2. Zakona, kojim se propisuje obveza objave podataka o uvjetima i načinu pružanja usluga i obavljanju poslova iz djelatnosti za koje je ustanova osnovana, mijenja dosljedno odgovarajućim odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama.

**Uz članak 45.** - odredbama ovoga članka vrši se terminološka prilagodba te se odredbe članka 62. Zakona koje se tiču dostupnosti tajnih i osobnih podataka usklađuju sa Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakonom o zaštiti tajnosti podataka.

**Uz članak 46.** - odredbama ovoga članka mijenja se članak 64. Zakona, na način da se odredbe o nadzoru nad zakonitošću rada i općih akata ustanove nomotehnički i terminološki doraduju, dok se za povjerene poslove državne uprave (poslovi koji se obavljaju kao javna ovlast) utvrđuje da podliježu upravnom nadzoru sukladno zakonu kojim se uređuje sustav državne uprave. Potonjom stipulacijom se ne kompromitira neovisnost javnih ustanova koje obavljaju povjerene poslove u području regulacije zakonom određenih tržišta javnih usluga, jer su, uz opća materijalna ograničenja upravnog nadzora, člancima 29. i 30. Zakona o sustavu državne uprave izričito utvrđena i izuzeća od primjene pojedinih nadzornih mjera koja je moguće propisati posebnim zakonom ako je to nužno za provedbu pravno obvezujućih akata Europske unije u području regulacije i nadzora zakonom određenih tržišta javnih usluga.

**Uz članak 47.** - odredbama ovoga članka se članak 65. stavak 2. Zakona mijenja na način da se nadzor nad statutom i drugim općim aktima (javne) ustanove uređuje sukladno Zakonu o upravnim sporovima, dok se stavak 3. istoga članka briše imajući u vidu da je ocjena zakonitosti općih akata osigurana u okviru objektivnog upravnog spora.

**Uz članak 48.** - odredbama ovoga članka se članak 66. Zakona mijenja na način da se, dosljedno odgovarajućim odredbama Zakona o trgovačkim društvima, kao osnova za podnošenje tužbe radi ukidanja ustanove čiji je osnivač druga pravna ili fizička osoba, odnosno čiji su jedini osnivači druge pravne i/ili fizičke osobe, utvrđuje protuzakonito obavljanje djelatnosti ili drugo postupanje kojim ustanova ugrožava pravni poredak Republike Hrvatske, imovinu veće vrijednosti ili živote, sigurnost ili zdravlje stanovništva te se utvrđuje odgovarajuće postupanje nadležnog trgovačkog suda.

**Uz članak 49.** - odredbom ovoga članka se članak 67. Zakona terminološki usklađuje sa Zakonom o sustavu državne uprave.

**Uz članak 50.** - odredbom ovoga članka vrši se terminološko usklađivanje odredbe članka 70. stavka 2. Zakona sa Zakonom o sudskom registru.

**Uz članke od 51. do 53.** - odredbama ovih članaka vrši se odgovarajuća izmjena naziva glave XIII. Zakona te se odredbe članaka 75. i 76. Zakona kojima se uređuje upis ustanove, podružnice ustanove i zajednice ustanova u sudski registar, kao i upis ustanove u druge službene evidencije usklađuju sa Zakonom o sudskom registru i posebnim propisima.

**Uz članke 54. i 55.** - odredbama ovih članaka mijenja se naziv glave XIV. Zakona koja sadrži prekršajne odredbe, a dosadašnje prekršajne odredbe (radnje koje čine prekršaj) se u cijelosti usklađuju s odredbama glavnog dijela Zakona te se utvrđuju odgovarajuće novčane kazne u kunama.

**Uz članak 56.** - odredbom ovoga članka utvrđuje se stupanje Zakona na snagu.

#### **IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA**

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati posebna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

#### **V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA U KONAČNOM PRIJEDLOGU ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE**

Razlike između rješenja koja se predlažu Konačnim prijedlogom zakona u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona u njegovom normativnom dijelu prvenstveno se odnose na nomotehničku doradu odredbi članaka 11., 40. i 45. te na brisanje dosadašnjeg članka 50. Prijedloga zakona uz dodavanje novih odredbi kojima se u pojedinim odredbama Zakona iza riječi: „registar“ briše riječ: „ustanova“, sukladno primjedbama Odbora za zakonodavstvo. Dosljedno tome, izvršena je i renumeracija ostalih odredbi Konačnog prijedloga zakona, uz odgovarajuće prilagodbe u nenormativnom dijelu.

U okviru rasprave održane na 12. sjednici Hrvatskoga sabora, 10. srpnja 2019. godine, zastupnik Milorad Batinić predložio je „da se napravi vrlo jasna distinkcija koje su to javne ustanove i da se to ne odnosi na agencije koje naprosto moraju biti neovisne temeljem postojećih hrvatskih zakona“. Sukladno iznesenom prijedlogu dopunjena su obrazloženja uz članke 4. i 46. U obrazloženju uz članak 4. pojašnjena je razlika između javne službe i javne ovlasti, a u obrazloženju uz članak 46. pojašnjeno je da se tom odredbom ne kompromitira neovisnost javnih ustanova koje obavljaju povjerene poslove u području regulacije zakonom

određenih tržišta javnih usluga, jer su, uz opća materijalna ograničenja upravnog nadzora, člancima 29. i 30. Zakona o sustavu državne uprave izričito utvrđena i izuzeća od primjene pojedinih nadzornih mjera koja je moguće propisati posebnim zakonom ako je to nužno za provedbu pravno obvezujućih akata Europske unije u području regulacije i nadzora zakonom određenih tržišta javnih usluga.

Nadalje, u članku 32. kojim se mijenja članak 44. Zakona, kojim se utvrđuju opći uvjeti za razrješenje ravnatelja ustanove, brisana je odredba prema kojoj se ravnatelju mora dati mogućnost prethodnog izjašnjavanja o razlozima za razrješenje, imajući u vidu da razriješena osoba odluku o razrješenju ima pravo pobijati pred nadležnim sudom, sukladno odredbi članka 45. Zakona. Također, izvršena je dorada odredbe članka 42. kojim se mijenja članak 57. Zakona, na način stavak 3. toga članka glasi: „Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, ostvarena dobit ustanove čiji je osnivač druga pravna ili fizička osoba, odnosno čiji su jedini osnivači druge pravne i/ili fizičke osobe. može se upotrijebiti i na druge načine, uz odgovarajuću primjenu propisa o trgovačkim društvima, temeljem odluke osnivača u skladu s aktom o osnivanju i statutom“, iz čega jasno proizlazi da se iznimka predviđena tom odredbom ne može primijeniti na ustanove kojima su osnivači javnopravna tijela.

U nenormativnom dijelu Konačnog prijedloga zakona odgovarajuće je dopunjeno obrazloženje uz članak 42., kao i obrazloženja uz članke 4., 10. i 46., u skladu s prijedlozima Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav.

## **VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S RAZLOZIMA NE PRIHVAĆANJA**

U okviru rasprave održane na 12. sjednici Hrvatskoga sabora, dana 10. srpnja 2019. godine, zastupnica Branka Juričev Martinčev predložila je da se u članku 28. (sada 33.) kojim se mijenja članak 45. Zakona pojašni stvarna nadležnost sudova u predmetima koji se odnose na razrješenje ravnatelja. Predlagatelj ne prihvaća prijedlog jer stvarnu nadležnost suda za odlučivanje o tužbi protiv odluke o razrješenju ravnatelja nije moguće jednoznačno utvrditi. Naime, stvarna nadležnost suda za odlučivanje o tužbi protiv odluke o razrješenju ravnatelja utvrđuje se ovisno o tome u čijoj je nadležnosti donošenje odluke o razrješenju ravnatelja, a to može biti upravno vijeće ustanove, ali isto tako i Vlada Republike Hrvatske, tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je odgovarajućim aktom tako utvrđeno. Stoga se ovisno o donositelju akta utvrđuje nadležnost za odlučivanje o tužbi protiv odluke u razrješenju, imajući u vidu da osoba koja obavlja dužnost ravnatelja u radnom odnosu što za posljedicu ima nadležnost suda za radne sporove, ali isto tako i situaciju kada je donositelj odluke o razrješenju ravnatelja tijelo protiv čije se odluke ne može izjaviti žalba već tužbom pokrenuti upravni spor što za posljedicu ima nadležnost upravnog suda. O ovom se pitanju dodatno upućuje na sudsku praksu Vrhovnog suda Republike Hrvatske koja se odnosi na članak 45. Zakona o ustanovama, odnosno na rješavanje sukoba nadležnosti kod tužbi protiv odluka o razrješenju ravnatelja primjerice Rješenje VSRH, broj Gr1 584/2017-2 od 4. siječnja 2018. godine, Rješenje VSRH, broj Gr129/2017-2 od 27. prosinca 2017. godine, Rješenje VSRH, broj Gr1 215/17-2 od 14. studenoga 2017. godine (nadležnost suda za sporove iz radnih odnosa) i Rješenje VSRH, broj Gr1 598/12-2 od 19. prosinca 2012. godine (nadležnost Upravnog suda).

Zastupnica Branka Juričev Martinčev istaknula je i pitanje imenovanja ravnatelja knjižnice, vrtića, pučkog otvorenog učilišta i sl. Imajući u vidu da je predstavnik predlagatelja u okviru rasprave odgovorio na ta pitanja pojasnivši da je zakon kojim se uređuju ustanove

temeljni propis koji uređuje osnivanje i ustrojstvo ustanova u hrvatskom pravnom poretku i kao takav daje pravni okvir za njihovo uređenje ostavljajući mogućnost da se posebnim zakonima odredi drukčije s obzirom na posebnosti pojedinih djelatnosti (primjerice, ustanove u kulturi, ustanove u zdravstvu...) kao i vrstu osnivača (Republika Hrvatska, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, druga pravna ili fizička osoba), ovdje se dodatna pojašnjenja ne iznose.

U okviru rasprave na istoj sjednici Hrvatskoga sabora iznesene su i druge primjedbe i mišljenja o pitanjima koja nisu bila vezana uz predmet i sadržaj Prijedloga zakona te se stoga njihovo ne prihvaćanje ovdje posebno ne obrazlaže.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA  
KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 1.

Ustanova je pravna osoba čije je osnivanje i ustrojstvo uređeno ovim Zakonom.

Ustanova se osniva za trajno obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, znanosti, kulture, informiranja, športa, tjelesne kulture, tehničke kulture, skrbi o djeci, zdravstva, socijalne skrbi, skrbi o invalidima i druge djelatnosti, ako se ne obavljaju radi stjecanja dobiti.

Na pravnu osobu koja djelatnost iz stavka 2. ovoga članka obavlja radi stjecanja dobiti primjenjuju se propisi o trgovačkim društvima.

Zakonom se može propisati da se pojedine djelatnosti iz stavka 2. ovoga članka ne mogu obavljati radi stjecanja dobiti.

Članak 2.

Ustanova stječe svojstvo pravne osobe upisom u sudski registar ustanova.

Ustanova gubi svojstvo pravne osobe upisom brisanja ustanove iz sudskog registra ustanova.

Članak 4.

Ustanova može u pravnom prometu stjecati prava i preuzimati obveze, može biti vlasnikom pokretnih i nepokretnih stvari, te može biti strankom u postupcima pred sudovima, drugim državnim organima i tijelima s javnim ovlastima.

Članak 6.

Javna ustanova osniva se za obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti iz članka 1. stavka 2. ovoga Zakona ako je zakonom određeno da se ona obavlja kao javna služba.

Javna ustanova može se osnovati i za obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti koja nije određena kao javna služba, ako se one obavljaju na način i pod uvjetima koji su propisani za javnu službu.

Članak 7.

Javnu ustanovu može osnovati:

1. Republika Hrvatska,



2. općina, grad, županija i Grad Zagreb (u daljnjem tekstu: jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave) u okviru svoga samoupravnog djelokruga a sukladno zakonu,
3. druga fizička i pravna osoba ako je to zakonom izrijekom dopušteno,
4. jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i fizička i pravna osoba, ako je to zakonom izrijekom dopušteno.

Dvije ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu osnovati javnu ustanovu pod uvjetima iz stavka 1. točke 2. ovog članka.

#### Članak 8.

Osnivač javne ustanove iz članka 7. stavka 1. točke 2. i 3. i stavka 2. ovoga Zakona dužan je, od ministarstva, u čijem je djelokrugu nadzor na obavljanjem djelatnosti za koju se javna ustanova osniva, zatražiti ocjenu sukladnosti odluke, sporazuma, odnosno ugovora o osnivanju sa zakonom.

Nadležno ministarstvo dužno je donijeti rješenje o ocjeni sukladnosti odluke, sporazuma, odnosno ugovora o osnivanju ustanove sa zakonom i dostaviti ga osnivaču u roku od mjesec dana računajući od dana predaje urednog zahtjeva.

Ako nadležno ministarstvo ne donese rješenje iz stavka 2. ovoga članka i ne dostavi ga osnivaču u propisanom roku, smatrat će se da je odluka, sporazum, odnosno ugovor o osnivanju sukladan zakonu.

Protiv rješenja kojim se utvrđuje da odluka, sporazum odnosno ugovor o osnivanju ustanove nije sukladan zakonu osnivač može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

#### Članak 9.

Ustanova može imati jednu ili više podružnica (odjel, zavod, centar, i sl.).

Podružnica je ustrojbeno jedinica ustanove za koju je aktom o osnivanju ustanove ili statutom ustanove određeno da obavlja dio djelatnosti ustanove i da sudjeluje upravnom prometu.

Podružnica nije pravna osoba, te njenom djelatnošću i poslovanjem prava i obaveze stječe ustanova.

Podružnica obavlja djelatnost i posluje pod nazivom ustanove i svojim nazivom, i mora pri tome navesti svoje sjedište i sjedište ustanove.

Podružnica ustanove upisuje se u sudski registar ustanova. Prijavu za upis podružnice podnosi ustanova.

#### Članak 10.

Zakonom i na temelju zakona donijetom odlukom predstavničkoga tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, može se javnoj ustanovi povjeriti da u sklopu djelatnosti radi koje je osnovana, općim aktima uređuje određene odnose, da rješava u pojedinačnim upravnim stvarima o pravima, obvezama i odgovornosti fizičkih i pravnih osoba, te da obavlja druge javne ovlasti.

Javna ustanova obavlja javne ovlasti iz stavka 1. ovoga članka pod uvjetima, na način i u postupku koji je određen zakonom.

#### Članak 11.

Pravni status zaposlenih u ustanovama, uvjeti za stupanje u službu i ostala pitanja u svezi s njihovim radom uređuju se općim propisima o radu, ako zakonom nije drugačije određeno.

## II. OSNIVANJE USTANOVE

#### Članak 12.

Ustanova se osniva aktom o osnivanju ustanove. Akt o osnivanju ustanove donosi osnivač.

Republika Hrvatska osniva ustanovu zakonom i uredbom Vlade Republike Hrvatske, te rješenjem ministarstva ako je to zakonom izrijekom propisano.

Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osniva ustanovu odlukom svog predstavničkog tijela.

Ako ustanovu osnivaju dvije ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, akt o osnivanju donose zainteresirane jedinice u obliku sporazuma, kojim se utvrđuju međusobna prava i obveze sukladno zakonu.

Druge pravne i fizičke osobe osnivaju ustanovu odlukom o osnivanju.

Ako ustanovu osniva više osnivača iz stavka 5. ovoga članka, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i fizička i pravna osoba iz članka 7. stavak 1. točke 4. ovoga Zakona odnosno Republika Hrvatska i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i fizička i pravna osoba, akt o osnivanju ustanove donosi se u obliku ugovora o osnivanju ustanove kojim se uređuju međusobna prava i obveze osnivača. Osnivači ne mogu ugovorom isključiti ili ograničiti odgovornost jednog od njih za obveze ustanove.

#### Članak 13.

Akt o osnivanju ustanove sadrži naročito odredbe o:

1. tvrtki, nazivu, odnosno imenu, te sjedištu, odnosno prebivalištu osnivača,
2. nazivu i sjedištu ustanove,
3. djelatnosti ustanove,
4. organima ustanove i o upravljanju ustanovom i vođenju njenih poslova,

5. sredstvima koja su ustanovi potrebna za osnivanje i početak rada, te načinu njihovog pribavljanja ili osiguravanja,
6. način raspolaganja s dobiti,
7. o pokrivanju gubitaka ustanove,
8. o ograničenjima glede stjecanja, opterećivanja i otuđivanja nekretnina i druge imovine ustanove,
9. o međusobnim pravima i obvezama osnivača i ustanove.

Ako se ustanova osniva zakonom, pojedina pitanja iz stavka 1. ovoga članka mogu se urediti uredbom Vlade Republike Hrvatske ili aktom drugog državnog tijela sukladno zakonu.

#### Članak 15.

Osnivač ustanove imenuje privremenog ravnatelja ustanove, koji je ovlašten pod nadzorom osnivača obaviti pripreme za početak rada ustanove, a posebno pribaviti potrebne dozvole za početak rada, te podnijeti prijavu za upis u sudski registar ustanova.

Osnivač može i sam obaviti pripreme za početak rada ustanove i podnijeti prijavu za upis u sudski registar ustanova.

#### Članak 18.

Riječi "Hrvatska", "Republika", "država" i njihove izvedenice, te grb i zastava Republike Hrvatske, uključivši i njihovo oponašanje, mogu se unijeti u naziv ustanove samo zakonom ili uz odobrenje Vlade Republike Hrvatske, odnosno državnog tijela koje ona ovlasti.

Naziv jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njene izvedenice, te njezin grb i zastava, uključivši i njihovo oponašanje, mogu se unijeti u ime ustanove samo uz odobrenje nadležnog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Naziv ustanove može sadržavati naziv druge države ili međunarodne (međudržavne) organizacije, njen grb, zastavu ili drugi amblem samo na temelju dozvole ministarstva nadležnog za poslove uprave i prethodno pribavljenog pri stanka strane države odnosno međunarodne (međudržavne) organizacije.

Naziv ustanove može sadržavati naziv etničke i nacionalne zajednice ili manjine, njen grb, zastavu ili amblem, na temelju prethodnog odobrenja ministra u čiji djelokrug ulazi djelatnost ustanove.

#### Članak 19.

U naziv ustanove može se unijeti ime ili dio imena neke osobe samo uz njen pristanak, a ako je ta osoba umrla, uz pristanak njenih nasljednika.

U naziv ustanove može se unijeti ime ili dio imena neke povijesne ili druge znamenite osobe samo ako ga se koristi na način kojim se ne vrijeđa dostojanstvo te osobe i uz pristanak nasljednika ako ih ima.

#### Članak 20.

Nazivu ustanove koja je u stečaju ili u likvidaciji dodaje se oznaka "u stečaju" ili "u likvidaciji", te se tako upisuje u sudski registar ustanova.

#### Članak 21.

Ustanova može upotrebljavati i skraćeni naziv.

Skraćeni naziv mora sadržavati karakteristični dio naziva ustanove.

Skraćeni naziv upisuje se u sudski registar ustanova.

#### Članak 22.

Naziv ustanove mora biti na hrvatskom jeziku ispisan latiničnim pismom.

Naziv ustanove može sadržavati pojedine strane riječi ako su uobičajene u hrvatskom jeziku, ili ako za njih nema odgovarajuće riječi u hrvatskom jeziku, ili ako se radi o riječima na mrtvom jeziku.

Ustanova koja je osnovana s ciljem zaštite i promicanja odgoja, obrazovanja, kulture i informiranja pripadnika etničke i nacionalne zajednice ili manjine može imati dvojezični naziv, i to na hrvatskom jeziku ispisan latiničnim pismom i jeziku i pismu te etničke i nacionalne zajednice ili manjine.

Ustanova koja obavlja djelatnost na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojoj je, uz hrvatski jezik i latinično pismo, uvedena i službena upotreba jezika i pisma pripadnika etničke i nacionalne zajednice ili manjine, dužna je imati dvojezični naziv na hrvatskom jeziku ispisan latiničnim pismom, a na drugom mjestu na jeziku i pismu etničke i nacionalne zajednice ili manjine.

Ustanova može imati dvojezični naziv i to na hrvatskom jeziku ispisan latiničnim pismom i na nekom stranom živom ili mrtvom jeziku uz prethodno pribavljenu dozvolu ministarstva nadležnog za poslove uprave.

U dopisivanju s fizičkim i pravnim osobama u inozemstvu ustanova može uz naziv, koji je upisan u sudski registar ustanova, upotrebljavati i prijevod naziva na stranom živom ili mrtvom jeziku.

Odredbe stavka 1. do 7. ovoga članka primjenjuju se i na skraćeni naziv ustanove.

#### Članak 23.

Ustanova je dužna upotrebljavati naziv i skraćeni naziv u obliku i sadržaju u kojemu je upisan u sudski registar ustanova.

#### Članak 26.

Sjedište ustanove je mjesto u kojem ustanova obavlja svoju djelatnost.

Ako ustanova obavlja djelatnost u više mjesta, sjedište ustanove je mjesto u kojem je sjedište poslovnog organa.

Sjedište ustanove ne može biti izvan područja Republike Hrvatske.

#### Članak 27.

Ustanova može promijeniti naziv i sjedište samo odlukom osnivača ustanove.

Promjena sjedišta ustanove upisuje se u sudski registar ustanova.

### IV. DJELATNOST USTANOVE

#### Članak 29.

Djelatnost ustanove određuje se aktom o osnivanju.

Ustanova može promijeniti djelatnost. Odluku o promjeni djelatnosti donosi upravno vijeće ustanove uz prethodnu suglasnost osnivača, ako zakonom ili aktom o osnivanju nije drugačije određeno.

#### Članak 30.

Djelatnost ustanove upisuje se u sudski registar ustanova.

Pored djelatnosti upisane u sudski registar ustanova može obavljati i druge djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti upisane u sudski registar ustanova, ako se one u manjem opsegu ili uobičajeno obavljaju uz upisanu djelatnost.

Ako je za neku djelatnost ili dio djelatnosti propisano da se može obavljati samo na temelju koncesije, dozvole, suglasnosti ili drugog akta nadležnog državnog tijela, tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, upis te djelatnosti, odnosno njezina dijela u sudski registar ustanova provest će se samo na temelju valjanog ugovora o koncesiji, konačnog rješenja o dozvoli ili suglasnosti odnosno drugog konačnog akta.

#### Članak 31.

Ustanova može početi obavljati svoju djelatnost tek nakon što je upisana u sudski registar ustanova i nakon što je od nadležnog državnog tijela uprave, tijela lokalne samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima pribavila konačno rješenje kojim se utvrđuje da su ispunjeni svi tehnički, zdravstveni, ekološki i drugi uvjeti propisani za obavljanje te djelatnosti.

### Članak 33.

Djelatnost podružnice ustanove određuje se u okviru djelatnosti ustanove aktom o osnivanju ustanove i statutom ustanove. Djelatnost podružnice ustanove upisuje se u sudski registar ustanova.

Na djelatnost podružnice ustanove primjenjuju se na odgovarajući način odredbe ovoga Zakona o djelatnosti ustanove.

## V. USTROJSTVO I ORGANI USTANOVE

### 2. Upravno vijeće

#### Članak 35.

Ustanovom upravlja upravno vijeće ili drugi kolegijalni organ (u daljnjem tekstu: upravno vijeće) ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Sastav, način imenovanja odnosno izbora članova i trajanje mandata upravnog vijeća i način donošenja odluka, utvrđuju se zakonom, odnosno aktom o osnivanju i statutom ustanove.

#### Članak 36.

Upravno vijeće donosi programe rada i razvoja ustanove, nadzire njihovo izvršavanje, odlučuje o financijskom planu i godišnjem obračunu, predlaže osnivaču promjenu djelatnosti, daje osnivaču i ravnatelju ustanove prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima te donosi odluke i obavlja druge poslove određene zakonom, aktom o osnivanju i statutom ustanove

### 3. Ravnatelj

#### Članak 37.

Voditelj ustanove je ravnatelj, ako zakonom nije drugačije određeno.

Ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje ustanove, predstavlja i zastupa ustanovu, poduzima sve pravne radnje u ime i za račun ustanove, zastupa ustanovu u svim postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima. Ravnatelj je odgovoran za zakonitost rada ustanove.

Ravnatelj ne može bez posebne ovlasti upravnog vijeća ili osnivača ustanove, odnosno organa kojeg je osnivač odredio nastupati kao druga ugovorna strana i s ustanovom sklapati ugovore u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime a za račun drugih osoba, ili u ime i za račun drugih osoba.

Ravnatelj ustanove može dati punomoć drugoj osobi da zastupa ustanovu u pravnom prometu. Punomoć može dati samo u granicama svojih ovlasti a daje se sukladno odredbama zakona kojim se uređuju obvezni odnosi.

Ako se u ustanovi ne osniva upravno vijeće ili drugi kolegijalni organ utvrđen zakonom, ravnatelj ima sva prava iz članka 36. ovoga Zakona, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Ravnatelj vodi stručni rad ustanove i odgovoran je za stručni rad ustanove, ako s obzirom na djelatnost i opseg rada nije određeno zakonom ili aktom o osnivanju da su poslovodna funkcija i funkcija vođenja stručnog rada ustanove razdvojeni.

#### Članak 38.

Ravnatelja imenuje i razrješava upravno vijeće, ako posebnim zakonom u smislu članka 35. stavka 1. ovoga Zakona nije drugačije određeno.

Zakonom ili aktom o osnivanju može se odrediti da ravnatelja javne ustanove imenuje Vlada Republike Hrvatske, nadležno ministarstvo ili predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

#### Članak 40.

Ravnatelj ustanove imenuje se na temelju javnog natječaja, ako zakonom nije drugačije određeno.

#### Članak 41.

Natječaj za imenovanje ravnatelja ustanove objavljuje se u javnim glasilima. Natječaj za imenovanje ravnatelja javne ustanove koju osniva Republika Hrvatska objavljuje se i u " Narodnim novinama".

U natječaju se objavljuju uvjeti koje mora ispunjavati kandidat, vrijeme za koje se imenuje, rok do kojeg s primaju prijave kandidata i rok u kojemu će prijavljeni kandidati biti obaviješteni o izboru.

Rok do kojeg se primaju prijave kandidata ne može biti kraći od osam dana od dana objave natječaja, a rok u kojem se kandidati obavještavaju o izboru ne može biti dulji od četrdeset i pet dana od dana isteka roka za podnošenje prijava.

#### Članak 42.

Upravno vijeće, odnosno tijelo iz članka 38. stavka 2. ovoga Zakona dužno je u roku određenom u natječaju obavijestiti svakog prijavljenog kandidata o izboru i dati mu pouku o njegovu pravu da pregleda natječajni materijal i da u roku od petnaest dana od dana primitka obavijesti može zahtijevati sudsku zaštitu kod nadležnog suda.

Osoba koja je podnijela prijavu na natječaj može pobijati tužbom odluku o izboru zbog bitne povrede postupka ili zbog toga što izabrani kandidat ne ispunjava uvjete koji su objavljeni u natječaju.

Ako ravnatelj ustanove imenuje tijelo iz članka 38. stavka 2. ovoga Zakona tužbom se pokreće upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske. U drugim slučajevima o tužbi odlučuje sud nadležan za radne sporove.

#### Članak 44.

Ravnatelj ustanove može biti razriješen prije isteka vremena na koje je imenovan.

Upravno vijeće odnosno tijelo iz članka 38. stavka 2. ovoga zakona dužno je razriješiti ravnatelja:

1. ako ravnatelj sam zatraži razrješenje u skladu s ugovorom o radnom odnosu,
2. ako nastanu takvi razlozi koji po posebnim propisima ili propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu,
3. ako ravnatelj ne postupa po propisima ili općim aktima ustanove, ili neosnovano ne izvršava odluke organa ustanove ili postupa protivno njima,
4. ako ravnatelj svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči ustanovi veću štetu ili ako zanemaruje ili nesavjesno obavlja svoje dužnosti tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti ustanove.

Prije donošenja odluke o razrješenju, ravnatelju se mora dati mogućnost da se izjasni o razlozima za razrješenje.

U slučaju razrješenja ravnatelja imenovat će se vršitelj dužnosti ravnatelja, a ustanova je dužna raspisati natječaj za ravnatelja u roku od 30 dana od dana imenovanja vršitelja dužnosti.

#### Članak 45.

Protiv odluke o razrješenju ravnatelj koji je razriješen ima pravo tužbom tražiti sudsku zaštitu prava, ako smatra da je bio povrijeđen propisani postupak i da je ta povreda mogla bitno utjecati na odluku ili da nisu postojali razlozi za razrješenje propisani odredbom članka 44. stavka 2 ovoga zakona.

Tužba iz stavka 1. ovoga članka podnosi se nadležnom sudu u roku od trideset dana od dana primitka odluke o razrješenju.

#### Članak 48.

Glede imenovanja i razrješenja stručnog voditelja primjenjuju se na odgovarajući način odredbe članka 39. do 45 ovoga Zakona.

### 5. Stručno vijeće

#### Članak 49.



Ustanova može imati stručno vijeće ili drugi kolegijalni stručni organ ustanove (u daljnjem tekstu: stručno vijeće).

Sastav, osnivanje i poslovi stručnog vijeća ustanove utvrđuju se statutom ustanove sukladno zakonu i aktu o osnivanju ustanove.

#### 6. Ostali organi ustanove

##### Članak 51.

Ustanova može imati i druge nadzorne, stručne i savjetodavne organe. Sastav, način osnivanja, djelokrug i nadležnost tih organa utvrđuje se statutom ustanove sukladno zakonu i aktu o osnivanju ustanove.

#### 7. Organi podružnice ustanove

##### Članak 52.

U podružnici ustanove djelatnost i poslovanje organizira i vodi predstojnik podružnice u sklopu prava i dužnosti podružnice određenih aktom o osnivanju ili statutom ustanove.

U podružnici ustanove može se osnovati stručno vijeće i drugi organ sukladno aktu o osnivanju i statutu ustanove.

### VI. OPĆI AKTI USTANOVE

##### Članak 53.

Ustanova ima statut kojim se, sukladno zakonu i aktu o osnivanju ustanove, pobliže utvrđuje ustrojstvo, ovlasti i način odlučivanja pojedinih organa, te uređuju druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanje ustanove.

Ustanova ima i druge opće akte sukladno zakonu, aktu o osnivanju i statutu ustanove.

##### Članak 54.

Statut ustanove donosi upravno vijeće uz suglasnost osnivača ustanove ako zakonom ili aktom o osnivanju nije drugačije određeno.

Druge opće akte ustanove donosi upravno vijeće ako zakonom ili statutom ustanove nije propisano da ih donosi ravnatelj ili stručno vijeće.

##### Članak 55.

Statut i drugi opći akt ustanove može stupiti na snagu najranije danom objavljivanja na oglasnoj ploči ustanove, odnosno u službenom ili drugom glasilu ako je takav način objavljivanja općih akata ustanove određen zakonom, aktom o osnivanju ili statutom ustanove.

Statut i opći akti ustanove ne mogu imati povratno djelovanje.

## Članak 56.

Javna ustanova dužna je odredbe akta o osnivanju, statuta i drugih općih akata kojima se uređuje rad ustanove u obavljanju djelatnosti ili dijela djelatnosti koji se smatra javnom službom učiniti na pogodan način dostupnim javnosti.

## Članak 57.

Sredstva za rad koja su pribavljena od osnivača ustanove, stečena pružanjem usluga i prodajom proizvoda ili su pribavljena iz drugih izvora čine imovinu ustanove.

Ako u obavljanju svoje djelatnosti ustanova ostvari dobit, ta se dobit upotrebljava isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti ustanove u skladu s aktom o osnivanju i statutom ustanove.

Osnivač ustanove može odlučiti da dobit ustanove upotrijebi za razvoj i obavljanje djelatnosti druge ustanove kojoj je osnivač.

## Članak 58.

Ustanova ne može bez suglasnosti osnivača ustanove, odnosno organa kojeg je on odredio, steći, opteretiti ili otuđiti nekretninu i drugu imovinu čija je vrijednost veća od vrijednosti utvrđene aktom o osnivanju ili statutom ustanove.

## Članak 61.

Ustanova je, s obzirom na karakter svoje djelatnosti, dužna građane, pravne osobe i druge korisnike pravodobno i na pogodan način obavještavati o uvjetima i načinu davanja svojih usluga i obavljanju poslova iz djelatnosti za koju je ustanova osnovana.

Ustanova je dužna odmah ili iznimno u primjerenom roku dati svakom građaninu, pravnoj osobi i drugom korisniku, na njihov zahtjev, obavještenje o uvjetima i načinu pružanja svojih usluga i obavljanju poslova iz djelatnosti za koju je ustanova osnovana, dati mu potrebne podatke i upute.

## Članak 62.

Ustanova je dužna u razumnom roku davati sredstvima javnog informiranja na njihov zahtjev informacije o obavljanju svoje djelatnosti i omogućiti im uvid u odgovarajuću dokumentaciju.

Ustanova će uskratiti davanje informacija, odnosno uvid u dokumentaciju ako je ona zakonom, aktom o osnivanju ustanove ili statutom ustanove određena kao službena, poslovna, znanstvena ili umjetnička tajna te kad se odnosi na osobne podatke fizičkih osoba.

## Članak 64.

Nadzor nad zakonitošću rada ustanove i općih akata obavlja nadležno ministarstvo, ako zakonom nije određeno da nadzor obavlja drugo tijelo državne uprave.

Na nadzor nad općim i pojedinačnim aktima te drugim poslovima koji se u javnoj ustanovi obavljaju na temelju javne ovlasti primjenjuju se propisi kojima se uređuje sustav državne uprave.

#### Članak 65.

Ako zakonom, kojim se uređuje obavljanje određene djelatnosti, nije drugačije određeno, ravnatelj ustanove dužan je u roku od osam dana od dana donošenja dostaviti statut tijelu iz članka 64. ovoga Zakona. Ravnatelj javne ustanove dužan je u istom roku dostaviti i opći akt kojim se uređuju uvjeti i način obavljanja javne službe.

Ako tijelo iz članka 64. ovoga Zakona smatra da je statut ili opći akt u suprotnosti s Ustavom, zakonom ili drugim propisom obustavit će ga od izvršenja i u roku od mjesec dana predložiti Vladi Republike Hrvatske da sporni akt poništi ili ukine.

Protiv rješenja Vlade Republike Hrvatske kojim se poništava ili ukida statut ili opći akt ustanova ima pravo pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

#### Članak 66.

Ako ustanova učestalo donosi opće akte suprotne Ustavu, zakonu ili drugom propisu, ili učestalo čini teže povrede zakona ili drugog propisa u obavljanju djelatnosti radi koje je osnovana ili ostvaruje dobit a ne postupi prema odredbama članka 57. stavka 2. i 3. ovoga Zakona, tijelo iz članka 64. ovoga Zakona obavijestit će o tome osnivača ustanove i istodobno će predložiti sudu kod kojeg je ustanova upisana u registar ustanova da donese presudu o ukidanju ustanove. Sud u tom slučaju postupa sukladno propisima o ukidanju trgovačkog društva.

#### Članak 67.

Nad financijskim poslovanjem ustanove nadzor obavlja nadležno državno tijelo uprave, odnosno pravna osoba koja ima za to javnu ovlast.

#### Članak 70.

Ustanove se mogu, uz suglasnost osnivača, udruživati u zajednice ustanova.

Zajednica ustanova je pravna osoba i upisuje se u sudski registar ustanova. Na naziv, sjedište, djelatnost i ustrojstvo zajednice ustanova primjenjuju se na odgovarajući način odredbe ovoga Zakona o nazivu, sjedištu, djelatnosti i ustrojstvu ustanova.

### XIII. REGISTAR USTANOVA

#### Članak 75.

Ustanove, podružnice ustanova i zajednice ustanova upisuju se u sudski registar ustanova.

Na upis ustanova, podružnica ustanova i zajednica ustanova u sudski registar ustanova, primjenjuju se na odgovarajući način propisi kojima se uređuje upis u sudski registar javnoga trgovačkog društva.

## Članak 76.

Ustanove, podružnice ustanova i zajednice ustanova upisuju se i u registar, odnosno drugu evidenciju ustanova koju vodi ministarstvo u čijem je djelokrugu nadzor nad obavljanjem djelatnosti za koju je ustanova ili zajednica ustanova osnovana. Sadržaj registra odnosno evidencije ustanova te postupak upisa uređuje se zakonom ili na zakonu utemeljenom propisu.

## XIV. KAZNENE ODREDBE

## Članak 77.

Ako zakonom, kojim se uređuje obavljanje djelatnosti iz članka 1. stavka 2. ovoga Zakona nije drugačije određeno, kaznit će se za prekršaj ustanova:

1. ako ne prijavi upis podružnice ustanova u sudski registar ustanova (članak 9. stavak 4.);
2. ako u obavljanju djelatnosti i poslovanju ne upotrebljava naziv onako kako je upisan u sudski registar ustanova (članak 23.);
3. ako obavlja djelatnost koja nije upisana u sudski registar ustanova a ne služi obavljanju djelatnosti upisane u tom registru (članak 30. stavak 2.);
4. ako obavlja djelatnost prije no što je upisana u sudski registar ustanova ili prije no što je pribavila konačno rješenje kojim se utvrđuje da su ispunjeni tehnički, zdravstveni, ekološki i drugi uvjeti propisani za obavljanje te djelatnosti (članak 31.);
5. ako pri izboru ili razrješenju ravnatelja ne postupi sukladno odredbama članka 38. do 44. ovoga Zakona;
6. ako ne učini dostupnim javnosti odredbe akta o osnivanju statuta ili drugog općeg akta kojim se uređuje obavljanje djelatnosti ili dijela djelatnosti koji se smatra javnom službom (članak 56.);
7. ako dobit ne upotrijebi na način propisan odredbom članka 57. stavak 2. i 3. ovoga Zakona;
8. ako u roku ne dostavi nadležnom organu statut ili opći akt kojim se uređuje obavljanje javne službe (članak 65. stavak 1.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka može se izreći novčana kazna u dinarskoj protivrijednosti 500 do 1.000 DEM.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i ravnatelj ustanove, odnosno druga osoba koja je po odredbama ovoga Zakona, akta o osnivanju ustanove ili statuta ustanove odgovorna glede radnje kojom je prekršaj učinjen novčanom kaznom u dinarskoj protivrijednosti 200 do 500 DEM.

Iznosi novčanih kazni iz stavka 2. i 3. ovoga članka revalorizirat će se po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan naplate kazne.

Ako je ustanova kažnjena za prekršaj iz stavka 1. točke 7. ovoga članka, obvezno se izriče i zaštitna mjera oduzimanja imovinske koristi.